

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3378/2023. (VII. 27.) AB HATÁROZATA

alkotmányjogi panasz elutasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában – *dr. Salamon László* alkotmánybíró párhuzamos indokolásával – meghozta a következő

h a t á r o z a t o t:

1. Az Alkotmánybíróság a minősített adat védelméről szóló 2009. évi CLV. törvény 11. § (2) bekezdésének „[a] megismerési engedély kiadását a minősítő megtagadja, ha az adat megismerése a minősítés alapjául szolgáló közérdek sérelméhez vezet” szövegrésze alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló indítványt elutasítja.

2. Az Alkotmánybíróság a nemzetbiztonsági szolgálatokról szóló 1995. évi CXXV. törvény 71/C. § (2) bekezdése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló indítványt elutasítja.

I n d o k o l á s

I.

- [1] 1. Az indítványozó jogi képviselője (dr. Furulyás Ibolya ügyvéd) útján az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 26. § (1) bekezdése alapján benyújtott alkotmányjogi panaszában a minősített adat védelméről szóló 2009. évi CLV. törvény (a továbbiakban: Mavt.) 11. § (2) bekezdése (tartalmilag annak második mondata: „A megismerési engedély kiadását a minősítő megtagadja, ha az adat megismerése a minősítés alapjául szolgáló közérdek sérelméhez vezet”) és a nemzetbiztonsági szolgálatokról szóló 1995. évi CXXV. törvény (a továbbiakban: Nbtv.) 71/C. § (2) bekezdése alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdése, T) cikk (1) és (3) bekezdései, I. cikk (3) bekezdése, VI. cikk (3) bekezdése, XII. cikk (1) bekezdése, XXIV. cikk (1) bekezdése, XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdései, valamint 46. cikk (3) bekezdése sérelmére hivatkozással.
- [2] 2. Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló ügy lényege a következőképpen foglalható össze.
- [3] Az indítványozó határozatlan idejű kormányzati szolgálati jogviszonyban állt a Külgazdasági és Külügyminisztériumnál. A munkáltató kezdeményezésére az Alkotmányvédelmi Hivatal (a továbbiakban: AH) az Nbtv. 5. § f) pontja, 72/B. §-a és 74. § i) pontja alapján vele szemben nemzetbiztonsági ellenőrzési felülvizsgálati eljárást folytatott le. Az ennek során keletkezett biztonsági szakvélemény nemzeti minősített adatnak minősülő kockázati tényezők megállapításával zárult, ezért az indítványozó kormányzati szolgálati jogviszonyát azonnali hatállyal megszüntették. Egyidejűleg tájékoztatták, hogy a biztonsági szakvéleményben foglaltak megismerésére a Mavtv. 11. §-a alapján a minősítő adhat engedélyt. Az indítványozó benyújtotta az erre irányuló kérelmet, de az AH főigazgatója a biztonsági szakvélemény nemzeti minősített adatot tartalmazó részére vonatkozó megismerési engedély kiadását AH/74687-66/2017-2. számú határozatával megtagadta. Indokolása szerint a szükségesség és arányosság követelményeinek alapulvételével arra jutott, hogy az adatok megismerése „az Nbtv. 5. §-ban megjelölt feladatok hatékony ellátását veszélyeztetné, ezzel Magyarország nemzetbiztonsági tevékenységének zavartalanságához fűződő közérdek sérelmét okozná”.

- [4] A Fővárosi Törvényszék 105.K.700.016/2018/9. számú elsőfokú ítéletével az indítványozó keresetét elutasította. Indokolása szerint az „Alaptörvény I. cikkének (3) bekezdése rendelkezik az alapvető jog korlátozhatóságáról, az Nbtv. 71/C. § (2) és (6) bekezdése pedig kellő felhatalmazást ad a személyes adatok megismerésének korlátozására. Az ehhez megkívánt szükségesség és arányosság a személyes adatok megismeréséhez fűződő magánérdek és a Mavtv. 11. § (2) bekezdésében nevesített, védendő közérdek összevetése alapján fennáll. A Mavtv. 11. § (2) bekezdésében nevesített közérdek kellő alapját képezi a megismerés szükséges és arányos korlátozásának, a korlátozás a közérdek sérelmének megelőzése érdekében nem ésszerűtlen és nem is aránytalan.” Az ítélethozatal napján tartott tárgyalás jegyzőkönyve szerint „a minősített adatokat az eljáró tanács a tárgyalást megelőzően megtekintette, azok tartalmát ismeri”. A bíróság rámutatott, hogy az eljárásnak csak a minősített adatok megismerhetősége volt a tárgya, az nem, hogy a munkáltató tájékoztatta-e az indítványozót a biztonsági szakvélemény nemzeti minősített adatot nem tartalmazó részéről. (A biztonsági szakvélemény nemzeti minősített adatot nem tartalmazó – és ekként az indítványozóval közölhető – része szerint, hogy a rendelkezésre álló adatok alapján az indítványozó „kiszolgáltatottá válhat jogellenes befolyásolásra személyiségegyei, kapcsolati köre miatt. Az általa kezelt érzékeny természetű adatok védelme nem biztosított, amelyre tekintettel [...] nemzetbiztonsági ellenőrzéshez kötött munkakörben való foglalkoztatása nemzetbiztonsági kockázatot jelent.”)
- [5] A felülvizsgálati jogkörben eljáró Kúria Kfv.I.38.063/2018/5. számú ítéletével a Fővárosi Törvényszék ítéletét hatályában fenntartotta. Kifejtette, hogy a „Mavtv. alkalmazásában a megismerési engedély az egyént megillető információs önrendelkezési jog érvényesülésének eszköze. A megismerési engedély biztosítja az alapjog érvényesülését még abban az esetben is, ha az egyén adatai a minősített adatok körébe tartoznak” (Indokolás [19]). „Ahhoz, hogy a bíróság állást tudjon foglalni a határozat jogszerűsége kérdésben, óhatatlanul meg kell ismernie a biztonsági szakvéleményben foglaltakat, mert csak így tudja elvégezni a szükségesség-arányosság tesztjét” (Indokolás [17]). „A Kúria a felülvizsgálati eljárást a rendelkezésre álló teljes iratanyag – közte kiemelkedő jelentőséggel a biztonsági szakvélemény – alapján folytatta le. El tudta végezni a szükségesség és arányosság tesztet, megállapíthatta, hogy a munkaviszonyhoz kapcsolódó személyes kár mértéke nem képes felülrni azon nemzeti minősítést, amellyel érintett adat megismerése a minősítés alapjául szolgáló közérdek sérelméhez vezetne” (Indokolás [23]).
- [6] 3. Alkotmányjogi panaszában az indítványozó abból indult ki, hogy az Alaptörvény VI. cikk (3) bekezdése alapján alkotmányos alapjoga a rá vonatkozó személyes adatok megismerése. Ha a biztonsági szakvélemény alanya kérelmezi a szakvéleménybe való betekintést, akkor alaptalan a közérdekre való hivatkozás – hangzik az érvelés –, és a megismerési kérelem elutasítása súlyos joghátrányt jelent, „amelynek következményei ma még beláthatatlanok”. Az AH határozata nem kellőképpen megindokolt [Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdés], mert nem tartalmazza, hogy a szakvéleményben melyek azok a részek, amelyek az indítványozó által megismerhetők, illetve nem megismerhetők. Továbbá nem elfogadható a közérdekre való általános, konkrétum nélküli hivatkozás, hiszen az, akire vonatkozik, nem tud ez ellen védekezni. Az indítványozó sérelmezi azt is, hogy csak a peres eljárásban értesült arról, hogy a biztonsági szakvéleménynek van olyan része, amelyet jogosult lett volna megismerni. Az pedig, hogy az indítványozóra vonatkozó minősített adatokat a bíróság a perben megismerhette, joggal való visszaélésnek minősül és hatásköri túlterjeszkedést is megvalósít, mivel az AH határozata jogszerűségének vizsgálata a személyes adatai megtekintése nélkül is megvalósítható lett volna.
- [7] Az indítványozó megítélése szerint a támadott jogszabályi rendelkezések alkalmazása önmagában lehetetlenné teszi, hogy a bíróság felülbírálja az AH döntését, az érdemi jogorvoslat [Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdés] lényegében kizárt. A támadott jogszabályi rendelkezések nem tartalmazzák a megismerési kérelem eldöntésének szempontrendszerét [Alaptörvény B) cikk (1) bekezdés, T) cikk (1) bekezdés, VI. cikk (3) bekezdés, XXVIII. cikk (7) bekezdés]. Nem egyértelmű és nem behatárolható, hogy mit jelent a minősítés alapjául szolgáló közérdek sérelme, így az AH számára parttalan mérlegelési lehetőséget biztosítanak a jogszabályok. A bíróság pedig az AH döntésének „tartalmát illetőleg jogellenességet nem tud megállapítani, mivel e körben kizárt a bírói mérlegelés” (különösen, hogy a bíróság a minősítés indokoltságával kapcsolatban nem foglalhat állást). A jogszabály alkalmazásával az érintett személyt védekezési jogától is megfosztják, ezáltal kiüresedik az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdése. Nem lehet ugyanis eredményes a jogorvoslati kérelme, ha nem ismerheti meg a vonatkozó adatokat: „nem tud védekezni olyannal szemben, amiről nincs tudomása”.

II.

[8] 1. Az Alaptörvény érintett rendelkezései:

„VI. cikk (3) Mindenkinek joga van személyes adatai védelméhez, valamint a közérdekű adatok megismeréséhez és terjesztéséhez.”

„XXVIII. cikk (7) Mindenkinek joga van ahhoz, hogy jogorvoslattal éljen az olyan bírósági, hatósági és más közigazgatási döntés ellen, amely a jogát vagy jogos érdekét sérti.”

[9] 2. A Mavtv. támadott rendelkezése:

„11. § (2) A megismerési engedély kiadásáról az érintett kérelmére a minősítő 15 napon belül határoz. A megismerési engedély kiadását a minősítő megtagadja, ha az adat megismerése a minősítés alapjául szolgáló közérdek sérelméhez vezet. A megismerési engedély megtagadását a minősítőnek indokolnia kell.”

[10] 3. Az Nbtv. támadott rendelkezése:

„71/C. § (2) A nemzetbiztonsági szolgálat a biztonsági szakvéleményben megjelöli azokat a minősített adatokat, amelyekről a nemzetbiztonsági ellenőrzés alá vont személy nem tájékoztatható.”

III.

- [11] 1. Az Abtv. 56. § (2) bekezdése alapján megvizsgálva a befogadhatóság feltételeit, a jelen ügyben a következőket lehetett megállapítani.
- [12] A kúriai ítéletet az indítványozó 2019. január 7-én vette át, panaszát a Fővárosi Törvényszék tájékoztatása szerint 2019. március 8-án adta postára, tehát azt az Abtv. 30. § (1) bekezdésében meghatározott hatvan napos határidőt betartva nyújtotta be.
- [13] Az indítványozó a Kúria érdemi – alkotmányjogi panasszal támadható – ítéletét támadja, alkotmányjogi panasz benyújtására indítványozói jogosultsággal rendelkezik, a per felpereseként érintettnek minősül, jogorvoslati lehetőségeit kimerítette, és a jogi képviselő a meghatalmazását csatolta. A bírósági ítéletek mindkét támadott jogszabályi rendelkezésre hivatkoztak.
- [14] Az alkotmányjogi panasz benyújtásának törvényi feltétele [Abtv. 26. § (1) bekezdés a) pont], hogy az indítványozó Alaptörvényben biztosított joga sérelmére hivatkozzon. Az indítvány ennek a feltételnek részben nem felel meg a következők miatt. A jogbiztonság önmagában nem Alaptörvényben biztosított jog, így a B) cikk (1) bekezdésének sérelmére alkotmányjogi panaszt csak kivételes esetben – a visszaható hatályú jogalkotás és jogalkalmazás, valamint a felkészülési idő hiánya esetén – lehet alapítani [lásd legutóbb például: 3120/2023. (III. 14.) AB végzés, Indokolás [17]]. Az indítványozó nem erre, hanem a normavilágosság sérelmére hivatkozással kérte az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdése sérelmének megállapítását. Érdemi vizsgálatra ezért ebben a tekintetben nincs lehetőség. Mivel nem tartalmaznak Alaptörvényben biztosított jogot, szintén nincs lehetőség a T) cikk (1) és (3) bekezdései [lásd például: 3314/2021. (VII. 22.) AB végzés, Indokolás [13]], az I. cikk (3) bekezdése [lásd például: 3401/2022. (X. 12.) AB végzés, Indokolás [8]], valamint a 46. cikk (3) bekezdése – amely a nemzetbiztonsági szolgálatok alapvető feladatát rögzíti – indítványozó által állított sérelmének érdemi vizsgálatára.
- [15] A kérelem a határozottság Abtv. 52. § (1b) bekezdésében felsorolt követelményeinek a következők szerint részben eleget tesz: a) tartalmazza azt a törvényi rendelkezést, amely megállapítja az Alkotmánybíróság hatáskörét az indítvány elbírálására, továbbá azt, amely az indítványozó indítványozói jogosultságát megalapozza [Abtv. 26. § (1) bekezdés]; b) az eljárás megindításának indokait (az indítványozónak a minősített személyes adatai megismerésére vonatkozó kérelmét elutasították); c) az Alkotmánybíróság által vizsgálandó jogszabályi rendelkezéseket [Mavt. 11. § (2) bekezdés második mondat, Nbtv. 71/C. § (2) bekezdés]; d) az Alaptörvény sérülni vélt rendelkezéseit [VI. cikk (3) bekezdés, XII. cikk (1) bekezdés, XXIV. cikk (1) bekezdés, XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdés]; e) indokolást arra nézve, hogy miért sérül az Alaptörvény VI. cikk (3) bekezdése, XXVIII. cikk (7) bekezdése, valamint f) kifejezett kérelmet arra, hogy az Alkotmánybíróság állapítsa meg a támadott jogszabályi

rendelkezések alaptörvény-ellenességét és semmisítse meg azokat. Az indítványozó az Alaptörvény XII. cikk (1) bekezdése sérelmét csupán állította, ám ezt érvekkel nem támasztotta alá. A gyakorlat szerint „[i]ndokolás hiányában a kérelem nem felel meg határozottság Abtv. 52. § (1b) bekezdésében írt követelményének, annak elbírálására nincs lehetőség. Az Alaptörvény egyes rendelkezéseinek pusztá felsorolása ugyanis nem ad kellő alapot az alkotmányossági vizsgálat lefolytatására” {34/2014. (XI. 14.) AB határozat, Indokolás [212]}. Megállapítható továbbá, hogy az indítványozó a kérelmét kizárólag az Abtv. 26. § (1) bekezdésére alapította, tehát konkrét normakontrollra irányuló indítványt terjesztett elő, és csak a jogszabályi rendelkezések megsemmisítését kérte. Ezzel nem hozhatók összefüggésbe és ezért nem bírálhatók el az AH és a bíróság eljárásával kapcsolatos, az Alaptörvény VI. cikk (3) bekezdésére, XXIV. cikk (1) bekezdésére és XXVIII. cikk (1) bekezdésére alapított, részben a jelen eljárásra, részben a bírósági döntés potenciális következményeire vonatkozó indítványozói kifogások.

- [16] Az Abtv. 29. §-a szerint az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés esetén fogadja be.
- [17] Az Alkotmánybíróság eddigi gyakorlatában még nem vizsgálta a nemzeti minősített adatnak minősülő személyes adatok érintett általi megismerhetősége Mavtv.-beli szabályozását. [Minősített személyes adat megismerését érintően az Abtv. 27. §-a alapján benyújtott panaszok érkeztek az Alkotmánybírósághoz: pl. 3312/2022. (VI. 30.) AB végzés, 3037/2022. (I. 31.) AB végzés; az Nbtv. 48. §-ával kapcsolatban pedig a 1117/B/2004. határozat és a 2/2014. (I. 21.) AB határozat vizsgálódott.]
- [18] Annak, hogy a megismerési engedélyre vonatkozó előírások az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdésével összhangban biztosítják-e az információs önrendelkezési jog [Alaptörvény VI. cikk (3) bekezdés] érvényesülését, önmagában is alapvető alkotmányjogi jelentősége van. Különös tekintettel arra, hogy az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdése alapvető jog korlátozását kizárólag más alapvető jog érvényesülése vagy valamely alkotmányos érték védelme érdekében teszi lehetővé szükségességi-arányossági mérlegelés alapján, a támadott szabályozás viszont a közérdek védelmét említi, és nem utal az arányosság szempontjára sem.
- [19] 2. Az Alkotmánybíróság a fentiek alapján a panaszt – az Ügyrend 31. § (6) bekezdését alkalmazva, külön befogadási eljárás mellőzésével – az Alaptörvény VI. cikk (3) bekezdése, valamint XXVIII. cikk (7) bekezdése vonatkozásában érdemben bírálta el.
- [20] 3. Az Alkotmánybíróság az eljárás során az ügyvel kapcsolatos véleményének kifejtése céljából megkereste a Belügyminisztériumot (a továbbiakban: BM) és a Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóságot (a továbbiakban: NAIH).
- [21] 3.1. A belügyminisztériumi állásfoglalás arra hívja fel a figyelmet, hogy a két támadott jogszabályhely nem ugyanazon élethelyzetben alkalmazandó: az Nbtv. rendelkezése alapján a biztonsági szakvélemény minősített adatot képező része az érintett számára abszolút megismerési korlátot jelent, addig a Mavtv. rendelkezése az egyébként minősített adatot képező, ennél fogva csupán az arra feljogosított személyek által megismerhető adatok érintett általi megismerhetőségének anyagi és eljárási szabályait rendezi. Ez utóbbi tehát, a feltétlen elutasítással szemben egy, törvényes eljáráson alapuló, a szükségesség és arányosság szempontjai szerinti értékelésen alapuló döntés meghozatalát szabályozza.
- [22] Az állásfoglalás kitér arra is, hogy a Mavtv. 11. § (2) bekezdése alkalmazása során egyetlen szempontot lehet figyelembe venni, azt, hogy a magánérdek vagy a közérdek – jelen esetben a nemzetbiztonsági érdek – sérül-e nagyobb mértékben az adat érintett általi megismerése, illetve a kérelem elutasítása révén. A minősítő e körben nem hagyhatja figyelmen kívül azokat a „közvetett” sérelmeket, amelyeket nem az érintettre vonatkozó információk megismerése jelenthet. Egy megismerési kérelem adott esetben ugyanis nem korlátozódik, nem korlátozódhat a kérelmező vonatkozásában megállapított tényekre, az nem függetleníthető a – jelen vizsgálat alapját képező – nemzetbiztonsági ellenőrzés során alkalmazott eljárások, módszerek, a rendelkezésre álló információk és körülmények vizsgálatának, valamint a megállapított tények értékelési szempontjainak, esetlegesen a megállapított kockázattal összefüggésben érintett más személyek személyes adatainak megismerésétől. Ezek összességükben, kontextust alkotva indokolják az adatok minősítését, ezért azokat kellő súllyal szükséges a megismerési kérelem kapcsán figyelembe venni.
- [23] Az állásfoglalás végezetül rámutat, hogy a bírósági eljárásban elengedhetetlen, hogy a bíróság megismerje a minősített adatot. Ennek hiányában a megismerési engedély megtagadása kapcsán kezdeményezett peres

eljárásban a bíróság nem lenne olyan helyzetben, hogy az eljárás jogszerűségét felülvizsgálhassa. Így a bíróság részéről joggal való visszaélés nemcsak hogy nem állapítható meg, de a minősített adat bíróság általi megismerésének hiányában az eljárás teljes mértékben kiüresedne, lényegét vesztené.

- [24] 3.2. A NAIH állásfoglalása kiemeli, hogy a Mavtv. kellő pontossággal határozza meg azt, hogy mikor szükséges a minősítéssel való védelem. Ennél pontosabb szempontrendszer jogszabályi rögzítése nem lehetséges. A törvény végrehajtása során a minősítőnek saját közhatalmi funkciója ellátásából adódóan tisztában kell lennie a szükséges szempontokkal, amelyek ráadásul közhatalmi szervként eltérőek vagy eltérőek is lehetnek. A minősítő tévedésére vagy rosszhiszemű eljárásának esetére is biztosítja a jogrendszer a jogorvoslatot, amelynek során vizsgálható a minősítés jogszerűsége. A megismerési engedély tárgyában hozott döntése során a bíróság a minősítés jogszerűségét nem vizsgálta, azt azonban igen, hogy a megismerési jog korlátozására törvényben meghatározott eljárás eredményeként került-e sor, és a korlátozás szükséges-e és az elérni kívánt céllal arányos-e.
- [25] A NAIH hangsúlyozza, hogy a szabályozás összhangban van a jogkorlátozás szükségességére vonatkozó alkotmányos követelménnyel, mivel a megismerési engedély megtagadására akkor kerül sor, ha az adat megismerése a minősítés alapjául szolgáló közérdek sérelmére vezetne. Ugyanakkor arra a következtetésre jut, hogy a szabályozás nem felel meg az alapjog-korlátozás arányosságára vonatkozó követelménynek [Alaptörvény I. cikk (3) bekezdés], ugyanis bármiféle mérlegelés lehetőségét mellőzve kategorikusan kizárja a személyes adat megismerését, ha az adat megismerése a minősítés alapjául szolgáló közérdek sérelmére vezetne. A NAIH szerint nem támasztható alá, hogy az arányossági szabály felesleges lenne azért, mert a közérdek mindig elsőbbséget élvez. Előfordulhat például, hogy az egyén alapvető jogának, létérdekének érvényesülése kerül szembe a közérdek kisebb sérelmével (például ha egy egészségügyi diagnózis megismerésének hiányában az érintett élete veszélybe kerül). Ezért olyan szabályozás lenne alkotmányosan megfelelő, amely alapján esetről esetre, a körülményeket figyelembe véve lenne eldönthető, hogy melyiknek kell elsőbbséget biztosítani. Megjegyzi a NAIH, hogy a Mavtv.-t megelőzően hatályos, az államtitokról és a szolgálati titokról szóló 1995. évi LXV. törvény 11. § (3) bekezdése szerint az érintett fő szabályként korlátozás nélkül megismerhette a szolgálati titokká minősített adatot, és ennek a szabálynak az alkotmányosságával kapcsolatban sosem merült fel kétség.

IV.

- [26] Az alkotmányjogi panasz nem megalapozott.
- [27] 1. Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló ügyben az indítványozó kormányzati szolgálati jogviszonyát a vele szemben lefolytatott nemzetbiztonsági ellenőrzési felülvizsgálati eljárás során keletkezett biztonsági szakvélemény alapján megszüntették. Az Nbtv. 71/C. § (2) bekezdése alkalmazásával a nemzetbiztonsági szolgálat a biztonsági szakvéleményben megjelölte azokat a minősített adatokat, amelyekről a nemzetbiztonsági ellenőrzés alá vont személy (az indítványozó) nem volt tájékoztatható. A Mavtv. 11. §-a alapján benyújtott megismerési kérelemnek nem adtak helyt, következésképpen az indítványozó nem ismerhette meg a biztonsági szakvélemény nemzeti minősített adatot tartalmazó részét (azt a konkrét indokot, amely végeredményben a kormányzati szolgálati jogviszonya megszüntetéséhez vezetett). A kérelem elutasítását a Mavtv. 11. § (2) bekezdés második mondatára alapították.
- [28] 2. Az Alkotmánybíróság mindenekelőtt áttekintette a vonatkozó jogszabályi környezet releváns elemeit.
- [29] Az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény (a továbbiakban: Infotv.) 14. § b) pontja tartalmazza az érintettnek a személyes adatai kezelésére vonatkozó tájékoztatáshoz való jogát. Kimondja, hogy az érintett jogosult arra, hogy az adatkezelő és az annak megbízásából vagy rendelkezése alapján eljáró adatfeldolgozó által kezelt személyes adatai vonatkozásában az e törvényben meghatározott feltételek szerint kérelmére személyes adatait és az azok kezelésével összefüggő információkat a rendelkezésére bocsássák. Az Infotv. 17. § (1)–(2) bekezdése rögzíti az érintett rendelkezésére bocsátandó adatokat. Ez az ún. hozzáféréshez való jog. Az Infotv. 17. § (1)–(2) bekezdése szerinti adatokhoz való hozzáférés joga nem abszolút jog, annak érvényesítését a (3) bekezdés szerint az adatkezelő az elérni kívánt céllal arányosan korlátozhatja vagy megtagadhatja, ha ezen intézkedés elengedhetetlenül szükséges a 16. § (3) bekezdés a)–f) pont-

jában meghatározott valamely érdek biztosításához. Az Infotv. 16. § (3) bekezdés e) pontja alapján a nemzetbiztonság védelme is indokolhatja az érintettnek a saját adataihoz való hozzáférése korlátozását.

- [30] Ehhez, az Infotv. szerinti általános rezsimhez képest különös szabályok vonatkoznak arra az esetre, ha a kezelt személyes adat egyben a Mavtv. 3. § 1. pont a) pontja szerinti nemzeti minősített adat is. A minősített adathoz fő szabály szerint (nemzetbiztonsági ellenőrzés lefolytatását igénylő) személyi biztonsági tanúsítvánnyal és titoktartási nyilatkozattal rendelkező felhasználó férhet hozzá, kizárólag a számára kiadott felhasználói engedélyben meghatározott rendelkezési jogosultságokkal [Mavtv. 10. § (2)–(3) bekezdés]. Ha viszont maga az érintett kívánja megismerni a saját, nemzeti minősítésű személyes adatát, erre a Mavtv. 11. § (1) bekezdése értelmében a minősítő által kiadott megismerési engedély alapján, személyi biztonsági tanúsítvány nélkül is jogosult. Köteles azonban előzetesen, írásban titoktartási nyilatkozatot tenni és a nemzeti minősített adat védelmére vonatkozó szabályokat betartani. A Mavtv. 11. § – indítványozó által támadott – (2) bekezdés második mondata kimondja, hogy a megismerési engedély kiadását a minősítő megtagadja, ha az adat megismerése a minősítés alapjául szolgáló közérdek sérelméhez vezet. Megismerési engedély hiányában az érintett egyáltalán nem, még összefoglaló jelleggel sem ismerheti meg a rá vonatkozó adatot.
- [31] Az Nbtv. indítványozó által szintén támadott 71/C. § (2) bekezdése akként kapcsolódik az előző szabályokhoz, hogy előírja: amennyiben a nemzetbiztonsági szolgálat nemzetbiztonsági ellenőrzés során megszerzett információk és adatok alapján a nemzetbiztonsági szolgálat biztonsági szakvéleményt készít, ebben meg kell jelölnie azokat a minősített adatokat, amelyekről a nemzetbiztonsági ellenőrzés alá vont személy nem tájékoztatható. A (6) bekezdés értelmében a nemzetbiztonsági ellenőrzés befejezéséről, valamint a biztonsági szakvéleményben foglaltakról – a bűncselekmény elkövetésére utaló körülmények és a (2) bekezdésben foglalt minősített adatok kivételével – a kezdeményező nyolc napon belül tájékoztatja a nemzetbiztonsági ellenőrzés alá eső személyt.
- [32] 3. Az Alkotmánybíróság először azt vizsgálta meg, hogy a Mavtv. 11. § (2) bekezdés második mondata („[a] megismerési engedély kiadását a minősítő megtagadja, ha az adat megismerése a minősítés alapjául szolgáló közérdek sérelméhez vezet”) sérti-e az Alaptörvény VI. cikk (3) bekezdésében garantált személyes adatok védelméhez való jogot.
- [33] 3.1. Az Alkotmánybíróság a személyes adatok védelméhez való jogot [Alaptörvény VI. cikk (3) bekezdés] nem hagyományos védelmi jogként értelmezi, hanem annak aktív oldalát is figyelembe véve, információs önrendelkezési jogként. A személyes adatok védelméhez való jognak eszerint az a tartalma, hogy mindenki maga rendelkezik személyes adatainak feltárásáról és felhasználásáról. Személyes adatot felvenni és felhasználni tehát általában az érintett beleegyezésével szabad. Mindenki számára követhetővé és ellenőrizhetővé kell tenni az adatfeldolgozás egész útját, vagyis mindenkinek joga van tudni, ki, hol, mikor, milyen célra használja fel az ő személyes adatát [32/2013. (XI. 22.) AB határozat, Indokolás [87]]. Ebből következően fő szabály szerint mindenkinek joga van ahhoz, hogy tájékoztatást kérjen és kapjon a rá vonatkozó személyes, illetve minősített személyes adatok kezeléséről.
- [34] Ezt figyelembe véve megállapítható, hogy a Mavtv. 11. § (2) bekezdésének második mondata a személyes adatok védelméhez való jogot korlátozó törvényi szabályt tartalmaz, amikor arról rendelkezik, hogy az érintett elzárható egyes, rá vonatkozó személyes adatok megismerésétől: a jogszabály a minősítés alapjául szolgáló közérdek védelmében elrendeli a megismerési engedély elutasítását. Ebben az esetben az érintett nem kerül abba a helyzetbe, hogy számára követhető és ellenőrizhető legyen a személyes adatai kezelése. A támadott jogszabályi rendelkezés ennek alapján alapvető jog korlátozását jelenti.
- [35] 3.2. Az Alkotmánybíróságnak a vizsgált esetben arról kellett döntenie, hogy a korlátozás megfelel-e az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdésében foglalt rendelkezésnek, amely szerint alapvető jog más alapvető jog érvényesülése vagy valamely alkotmányos érték védelme érdekében, a feltétlenül szükséges mértékben, az elérni kívánt céllal arányosan, az alapvető jog lényeges tartalmának tiszteletben tartásával korlátozható.
- [36] 3.2.1. A minősített adat megismerhetőségének korlátozását a Mavtv. 11. § (2) bekezdése a „minősítés alapjául szolgáló közérdek” védelmében rendeli el.
- [37] Korábbi döntésében az Alkotmánybíróság elvi éllel szögezte le, hogy az „Alaptörvény egyetlen alapvető jognál, a tulajdonhoz való jognál (Alaptörvény XIII. cikk) tulajdonít jelentőséget önmagában a közérdeknek. Az alapve-

- tő jogok korlátozására vonatkozó szabály [Alaptörvény I. cikk (3) bekezdése] alapvető jog [...] korlátozhatóságát kizárólag más alapvető jog érvényesülése vagy valamely alkotmányos érték védelme érdekében teszi lehetővé” {7/2014. (III. 7.) AB határozat, Indokolás [66]}. Ebből az következik, hogy a közérdek védelme önmagában nem indokolhatja a személyes adatokhoz való hozzáférés korlátozását még minősített adatok esetében sem, ennek elfogadása ugyanis ellentétben állna az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdésével.
- [38] A korlátozás szükségessége az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdése kifejezett rendelkezésénél fogva kizárólag abban az esetben fogadható el alkotmányosnak – mivel legitim cél csak ebben azonosítható –, ha a „minősítés alapjául szolgáló közérdek” esetében egyúttal alapvető jogról vagy alkotmányos értékről is szó van.
- [39] Ennek megállapításához figyelembe kellett venni a Mavtv. 5. § (1) bekezdését, amely a minősítés alapjául szolgáló közérdekként azonosítja a következő elemeket: Magyarország *a)* szuverenitása, területi integritása, *b)* alkotmányos rendje, *c)* honvédelmi, nemzetbiztonsági, bűnüldözési és bűnmegelőzési tevékenysége, *d)* igazságszolgáltatási, központi pénzügyi, gazdasági tevékenysége, *e)* külügyi vagy nemzetközi kapcsolatai, *f)* állami szervezettel külső befolyástól mentes, zavartalan működésének biztosítása. A 26/2013. (X. 4.) AB határozat szerint a nemzetbiztonsági érdekek védelme alkotmányos cél és állami kötelezettség (Indokolás [143]), és a nemzetbiztonsági kockázat fennállása értelemszerűen nemzetbiztonsági érdekeket veszélyeztet, amelyek megvédése alkotmányos alapjogok korlátozásával járhat (Indokolás [145]). A 3056/2015. (III. 31.) AB határozat továbbá a nemzetbiztonsági érdeken túlmenően a Mavtv. 5. § (1) bekezdésében szereplő felsorolással kapcsolatban általánosságban is kimondta, hogy e körben „[o]lyan, az államszervezet működése szempontjából jelentős, az Alaptörvény által is védelt érdekekről van szó [ilyen különösen a B) cikk (1) bekezdésében megfogalmazott jogállamiság elve, illetve a 46. cikkben megjelenő közbiztonság, közrend, nemzetbiztonsági érdekek]”, amelyekre tekintettel alapvető jog korlátozható (Indokolás [40]). Ez a megállapítás jelenik meg a bírói státussal összefüggésben a 12/2017. (VI. 19.) AB határozatban is. A testület értelmezésében a nemzetbiztonsági ellenőrzés alkotmányosan értékelhető célja – a nemzetbiztonsági kockázatok feltárása – „legitim, alkotmányos értéket jelenthetnek a magánszféra, valamint a bírói függetlenség, és az ebből eredő bírói elmozdíthatatlanság követelményének a korlátozására” {2/2017. (VI. 19.) AB határozat, Indokolás [63]}.
- [40] A fentieket összefoglalva: a Mavtv. 11. § (2) bekezdés második mondatát a Mavtv. 5. § (1) bekezdésével együttesen értelmezve megállapítható, hogy a „minősítés alapjául szolgáló közérdek” a hatályos szabályozási környezetben alkotmányos értékeket takar. Az általános értelemben vett közérdekkel szemben az alkotmányos érték az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdés alapján alapvető jog – jelen esetben az Alaptörvény VI. cikk (3) bekezdése – korlátozásának legitim célja lehet. A szabályozás mindaddig alkotmányos, amíg a Mavtv. 11. § (2) bekezdése által hivatkozott 5. § (1) bekezdés kivétel nélkül kizárólag alkotmányos értékeket sorol fel.
- [41] 3.2.2. Az általános alapjog-korlátozási teszt szükségességi eleme körében értékeli az Alkotmánybíróság azt, hogy a legitim cél más módon nem érhető el, tehát a korlátozás feltétlenül (vagyis elkerülhetetlenül) szükséges {például: 3306/2020. (VII. 24.) AB határozat, Indokolás [39]; 3484/2022. (XII. 20.) AB határozat, Indokolás [49]}.
- [42] A jogalkotó szándéka arra irányult, hogy a személyes adatok hozzáférhetőségét fő szabály szerint akkor is biztosítsa, ha azok nemzeti minősített adatok.
- [43] Ettől függetlenül előfordulhat, hogy még az érintett elől is el kell zárni bizonyos, rá vonatkozó adatokat, mert csak így biztosítható azoknak az érdekeknek a hatékony védelme, amelyek a minősítés, tehát az adatok titkosága mellett szólnak. Az ilyen helyzetek kimerítő felsorolása a minősítők [Mavtv. 4. § (1) bekezdés] és a minősítéssel védhető érdekek [Mavtv. 5. § (1) bekezdés] széles körére tekintettel lehetetlen. Jellemzően egyébként akkor lehet erről szó, ha a konkrét adatok egyúttal tágabb összefüggések feltárására is lehetőséget adnak, tehát ha az érintett személy adatai olyan következtetések levonására adnak módot, amelyek túlmutatnak az egyéni megismerési érdeken (például az adatokból következtetni lehet a nemzetbiztonsági szolgálatok munkamódszereire, információforrásaira, kockázatértékelési szempontjaira). Bizonyos információknak még az érintett személy számára történő – titoktartási kötelezettséggel terhelt – feltárása is súlyosan károsíthatja a minősítéssel védett érdeket. Ilyen kivételes helyzetben az érintett személy információs önrendelkezési jogának a korlátozása a kizárólagosan alkalmas mód a Mavtv. 5. § (1) bekezdésében írt alkotmányos értékek védelmére, ezért a támasztott korlátozás alkotmányjogi értelemben vett szükségessége fennáll.
- [44] 3.2.3. „Az arányosság körében – az Alkotmánybíróság gyakorlata alapján – az vizsgálendő, hogy az elérni kívánt cél fontossága és az ennek érdekében okozott alapjog-sérelem súlya megfelelő arányban állnak-e egymással. A törvényhozó a korlátozás során köteles az adott cél elérésére alkalmas legenyhébb eszközt alkalmazni,

azaz a korlátozás nem haladhatja meg azt a szintet, mint amit az alkotmányosan igazolható cél elérése feltétlenül megkíván {lásd például: 24/2014. (VII. 22.) AB határozat, Indokolás [135]; 3312/2017. (XI. 30.) AB határozat, Indokolás [43]}. Az arányosság vizsgálata körében tehát az Alkotmánybíróságnak a beavatkozás súlyát – az okozott alapjog-sérelmet – kell összevetnie az elérni kívánt céllal [...]” {3/2020. (I. 3.) AB határozat, Indokolás [56]; 3484/2022. (XII. 20.) AB határozat, Indokolás [52]}

- [45] A Mavtv. 11. § (2) bekezdése alapvetően lehetővé teszi az érintett számára a minősített személyes adatai megismerését, abszolút értelemben vett megismerési tilalom nincs: a szabályozásból egyértelműen az következik, hogy a jogszerűen minősített adat is megismerhető lehet az érintett számára.
- [46] Nincs szó továbbá arról sem, hogy a megismerési kérelemről az adatkezelő diszkrecionális döntést hozhatna {vesd össze: 4/2021. (I. 22.) AB határozat, Indokolás [48]; az Emberi Jogok Európai Bíróságának (a továbbiakban: EJEB) *Al-Nashif és mások kontra Bulgária* ügyben (50963/99.) 2002. június 20-án hozott ítélete}.
- [47] Az adatkezelő adatmegismerést elutasító döntése tekintetében van érdemi jogorvoslat, az érintett ugyanis bírósághoz fordulhat annak felülvizsgálata érdekében, hogy az adatkezelő döntése jogszerű volt-e (külső kontroll).
- [48] A visszaélések elkerülése érdekében a bíróságok döntésüket a szóban forgó minősített adatok birtokában és ismeretében hozhatják meg, és kötelesek is meghozni. Kétségtelen ugyanakkor, hogy ha a bíróság végül úgy határoz, hogy a megismerési engedély megtagadása jogszerű volt, ez az indokolás mélységét keretek közé szorítja: a döntés indokolását a bíróságnak úgy kell megfogalmaznia, hogy abból ne lehessen következtetni a szóban forgó adatra.
- [49] Viszont az is tény, hogy a Mavtv. 11. § (2) bekezdése kifejezetten csak a szükségességi elemet tartalmazza, amikor akként rendelkezik, hogy az adat kiadását – indokolt döntéssel – megtagadja a minősítő, ha „az adat megismerése a minősítés alapjául szolgáló közérdek sérelméhez vezet”. Amint azt a NAIH állásfoglalása is felveti, ez a megfogalmazás arra is utalhat, hogy a közérdek bármilyen csekély sérelme esetében kötelező megtagadni a megismerési engedélyt, ami kétségeket vethet fel a személyes adatokhoz való jog korlátozásának arányosságát illetően.
- [50] Az Alkotmánybíróság abban a kérdésben kellett állást foglalnia, hogy a korlátozás arányos mértékre szorítása garantált-e ebben a jogszabályi környezetben, és megállapította, hogy minden, az ügyben eljáró szerv – összhangban az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdésével – egyértelműen akként értelmezte a Mavtv. 11. § (2) bekezdésének második mondatát, hogy abba az arányosság követelménye is beleértendő, a vizsgálatnak arra is ki kell terjednie (AH/74687-66/2017-2. számú határozat, 2. oldal; Fővárosi Törvényszék 105.K.700.016/2018/9. számú ítélete, 4. oldal; Kúria Kfv.I.38.063/2018/5. számú ítélete, Indokolás [17], [20]-[21], [23]). Más, korábban az Alkotmánybíróság elé ügy is alátámasztja, hogy a bíróságok így értelmezik a támadott szabályt {például: 3312/2022. (VI. 30.) AB végzés, Indokolás [5] és [15]}.
- [51] Az Alkotmánybíróság állandó gyakorlata szerint {57/1991. (XI. 28.) AB határozat, ABH 1991, 272, 277.; a korábbi döntés idézésével kifejezetten megerősítette legutóbb: 3353/2021. (VII. 28.) AB határozat, Indokolás [20]} a norma tartalmának megállapításakor figyelemmel kellett lenni arra, hogy hogyan alkalmazzák azt a bíróságok.
- [52] Mivel a gyakorlat a Mavtv. 11. § (2) bekezdés második mondatát akként értelmezi, hogy az szükségességi-arányossági vizsgálatot ír elő az ütköző érdekek (a személyes adatok védelméhez való jog és a minősítéssel védett alkotmányos érték) összemérésére, az Alkotmánybíróság megállapította, hogy a támadott rendelkezés – annak a joggyakorlatban értelmezett és alkalmazott tartalmára tekintettel – megfelel az arányosság követelményének.
- [53] Erre vonatkozó – tehát a bírói döntés megsemmisítésére irányuló – indítvány hiányában az Alkotmánybíróság nem vizsgálhatta a konkrét ügyben elvégzett mérlegelést. A jogszabály értelmezésével és alkalmazásával kapcsolatosan ugyanakkor rögzíteni kell, hogy sem a minősítés alapjául szolgáló – alkotmányos értéknek minősülő – közérdek, sem a megismeréshez fűződő magánérdek (személyes adatok védelméhez való jog) nem élvez automatikus elsőbbséget. Az arányosság követelménye akkor teljesül a gyakorlatban, ha az alkotmányos érték és az alapvető jog közötti mérlegelés alapja ténylegesen az, hogy a Mavtv. 5. § (1) bekezdésében meghatározott érdek esetleges sérelme esetében sem lehet megtagadni az adatkiadást, ha ez a sérelem nem haladja meg azt a hátrányt, mint amit az érintettnek el kell szenvednie akkor, ha nem ismerheti meg a rá vonatkozó adatokat. Másként megfogalmazva, a megismerési engedély csak akkor tagadható meg, ha az érintett által emiatt elszenvedett (alapjogsérelem súlya a korlátozással elérni kívánt célhoz (a minősítéssel védett alkotmányos érték védelméhez) képest arányos. A nemzetbiztonsági érdek és az érintett jogainak összemérése tekintetében hasonló megfogalmazással élt az EJEB a *Regner kontra Cseh Köztársaság* ügyben [GC] (35289/11.) 2017. szeptember 19-én meghozott ítéletében, továbbá az Európai Unió Bírósága a C-300/11. számú *ZZ kontra Secretary of State*

for the Home Department ügyben 2013. június 4-én hozott döntésében is. Utalni kell továbbá az Európai Unió Bíróságának a C-159/21. számú *Országos Idegenrendészeti Főigazgatóság és társai* ügyben 2022. szeptember 22-én hozott ítéletében megfogalmazottakra, annak magyar vonatkozásai miatt.

- [54] A minősítés alapjául szolgáló – alkotmányos értéknek minősülő – közérdek és az adatmegismerési érdek (személyes adatok védelméhez való jog) közötti arányossági mérlegelés során nem hagyható figyelmen kívül, hogy az érintett a Mavtv. 11. § (1) bekezdése értelmében köteles a rá vonatkozó nemzeti minősített adat megismerése előtt írásban titoktartási nyilatkozatot tenni és a nemzeti minősített adat védelmére vonatkozó szabályokat betartani. Ez az adatok bizalmosságának megőrzésére és nyilvánosságra kerülésük megakadályozására szolgál, amelynek további garanciáját jelenti, hogy a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény 265. §-a büntetni rendeli a minősített adattal visszaélést. Ezek az előírások összességükben általában képesek a személyes adatok megismeréséhez való jog és a minősített adatok titkosságához fűződő érdek egyidejű érvényesítésére.
- [55] 3.3. A kifejtettek miatt a Mavtv. 11. § (2) bekezdés második mondatával kapcsolatban – arra tekintettel, hogy annak alkalmazása során a szükségességi-arányossági teszt evidencia a gyakorlatban is – az Alaptörvény VI. cikk (3) bekezdésének (személyes adatok védelméhez való jog mint információs önrendelkezési jog) sérelme nem állapítható meg.
- [56] 4. Az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésével összefüggésben az indítványozó a Mavtv. 11. § (2) bekezdés második mondatát és az Nbtv. 71/C. § (2) bekezdését illetően azt kifogásolja, hogy szerinte a bíróságnak nincs valódi lehetősége a mérlegelésre, az AH döntésének tartalmát illetőleg jogellenességet nem tud megállapítani.
- [57] A közigazgatási hatósági döntéseket illetően a fellebbezés kizártsága esetében a jogorvoslathoz való jogot [XXVIII. cikk (7) bekezdés] a bírósági felülvizsgálat biztosítja {vesd össze: 3223/2018. (VII. 2.) AB határozat, Indokolás [73]}. A hatékony bírói jogvédelemhez hasonlóan az Alaptörvényből a jogorvoslati jog nyújtotta jogvédelem hatékonyságának az igénye is következik. Ezt az Alkotmánybíróság úgy fogalmazta meg, hogy minden jogorvoslat lényegi, immanens eleme a jogorvoslás lehetősége, vagyis a jogorvoslat fogalmilag és szubsztanciálisan tartalmazza a jogsérelem orvosolhatóságát {például: 9/2017. (IV. 18.) AB határozat, Indokolás [20]; 3223/2018. (VII. 2.) AB határozat, Indokolás [69]}. A jogorvoslati jog nyújtotta jogvédelem hatékonyságához tehát szükséges, hogy ténylegesen érvényesüljön és képes legyen a döntés által okozott sérelem orvoslására, amit a felülbírálati lehetőség terjedelme is befolyásol [22/2013. (VII. 19.) AB határozat, Indokolás [26]].
- [58] Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy nem támasztható alá az az indítványozói hivatkozás, miszerint az Nbtv. 71/C. § (2) bekezdése kizárná az érdemi bírósági felülvizsgálatot. Az Nbtv. 71/C. § (2) bekezdése kivételt teremt az alól az Nbtv. 71/C. § (6) bekezdése szerinti fő szabály alól, hogy a nemzetbiztonsági ellenőrzésről készült biztonsági szakvéleményt nyolc napon belül ismertetni kell az érintettel. Ez azonban nem jelenti azt, hogy megismerési engedély útján ne lehetne hozzáférni ezekhez az adatokhoz. Ezt támasztja alá, hogy az indítványozó ügyében lefolytatott bírósági eljárásnak is kifejezetten azoknak a minősített adatoknak a megismerése volt a tárgya, amelyek az indítványozó tekintetében a nemzetbiztonsági szolgálat által kiállított biztonsági szakvéleményben az Nbtv. 71/C. § (2) bekezdése alapján az indítványozó által meg nem ismerhető adatokként szerepeltek. Sem a Fővárosi Törvényszék, sem a Kúria nem érvelt azzal, hogy az Nbtv. 71/C. § (2) bekezdésében írtak miatt eleve kizárt lenne a Mavtv. 11. § (2) bekezdésében írt mérlegelés elvégzése az indítványozó által megismerni kívánt adatok tekintetében.
- [59] A jogorvoslathoz való jog korlátozása a Mavtv. 11. § (2) bekezdés második mondata kapcsán sem állapítható meg. A jogszabály tartalmazza a mérlegelés szempontját, amikor előírja az adatok megismeréséhez fűződő érdek és a minősítés alapjául szolgáló – alkotmányos értéknek minősülő – közérdek összemérését, amelyet a gyakorlat szükségességi-arányossági mérlegelésre vonatkozó kötelezettségként értelmez. Az Alkotmánybíróság megerősíti, hogy a „hatékony jogorvoslathoz való jog érvényesülése körében [...] az eljárás garanciális eleme, hogy a minősített adatot tartalmazó iratokat a bíróság megismerheti, azokat összevetheti az alperesi határozatban foglaltakkal, a felperesi hivatkozásokkal, és a jogorvoslati rendből következően az elsőfokú bíróság ezen értékelésének jogszerűségét a Kúria vizsgálhatja” [3312/2022. (VI. 30.) AB végzés, Indokolás [18]].
- [60] 5. A kifejtettek alapján az Alkotmánybíróság az ügyben sem az Alaptörvény VI. cikk (3) bekezdésének, sem a XXVIII. cikk (7) bekezdésének a sérelmét nem állapította meg, és ezért az alkotmányjogi panaszt a rendelkező részben foglaltak szerint elutasította.

Budapest, 2023. július 11.

Dr. Salamon László s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Dienes-Oehm Egon s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Horváth Attila s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szalay Péter s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Salamon László alkotmánybíró párhuzamos indokolása

- [61] A határozatban foglalt döntést, az Abtv. 26. § (1) bekezdése alapján benyújtott, az Mavtv. és az Nbtv. egyes rendelkezéseinek alaptörvény-ellenessége megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panasz elutasítását támogattam.
- [62] Az Mavtv. 11. § (2) bekezdése második mondata alkotmányossági vizsgálatával kapcsolatban az álláspontom a következő.
- [63] A jogalkotó ezzel a szabállyal a közérdek védelme érdekében korlátozta az Alaptörvény VI. cikk (3) bekezdésében foglalt, a személyes adatok védelmére vonatkozó alapjogot. E körben tehát – mivel a jelen ügyben az Alkotmánybíróság az az Abtv. 26. § (1) bekezdése alapján benyújtott indítványt vizsgált – abban a kérdésben kellett a testületnek állást foglalnia, hogy a korlátozás megfelel-e az Abtv. I. cikk (3) bekezdésében foglaltaknak. Ahogyan azt a határozat indokolása is részletesen levezeti, a személyes adatokkal kapcsolatos alapjog korlátozásának szükségessége mindenképpen igazolható. A jelen esetben, az absztrakt jogszabályi rendelkezéshez kapcsolódóan az arányosság vizsgálatát nem tartom értelmezhetőnek, mivel önmagában a közérdek megléte igazolja azt, hogy az érintett a rá vonatkozó adatok egy részét ne ismerhesse meg.
- [64] Olyan megközelítés mellett, hogy a közérdek kizárólag meghatározott (magasabb) szintű sérelme alapozhatja meg a személyes adatok korlátozását, úgy a szabályozást álláspontom szerint – a megfelelő jogalkotás biztosítása érdekében – *pro futuro* hatállyal meg kellett volna semmisíteni. Mindezt arra – számos alkalommal kifejtett – álláspontomra alapozom, hogy az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdése szerinti szükségességi, arányossági tesztet kizárólag a jogalkotó végezheti el. A jogalkalmazó bíróságok nem jogosultak arra, hogy két alapjog ütközése esetén az egyedi ügyben ezt a szempontot mérlegeljék és e teszt mentén hozzák meg döntésüket.

Budapest, 2023. július 11.

Dr. Salamon László s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/540/2019.

